

TİCARİ VE DİPLOMATİK SAVAŞ

FUAT AKYÜREK

İngiltere hasabına casusluk yapan eski bir Rus ajanın ve kızının zehirlenmesi -ajan öldü, kızı kurtuldu- yeni bir uluslararası krize yol açtı. Batılı ülkeler Rusya'yı hedefe koydu. Başta İngiltere olmak üzere pek çok Batılı ülke belirli sayıdaki Rus diplomatı sınır dışı etti. Bu arada Nato Genel Sekreteri'de Nato'da görevli yedi Rus diplomatın akreditasyonunun iptal edildiğini açıkladı. Buna karşılık Rus Dışişleri Bakanı Lavrov'da bu hareketin yanıtız kalmayacağını açıklayarak öncelikle ABD'yi suçladı, Rusya'da ABD başta olmak üzere bazı Batılı ülkelerin sınırı sayıdaki diplomatını sınır dışı etti.

ABD'nin emperyalist stratejisi, Kırım ve Ukrayna olaylarının da kanıtlandığı gibi, her fırsatta başta Almanya olmak üzere avrupalı güçlerin Rusya ile olan çelişkilerini derinleştirmek, onları kendi arkasında hizaya sokmak, Rusya'yı yalnızlaştırmak olarak şekilleniyor. Rusya'ya karşı birlikte, ama kendi içinde bilek bükme, hizaya getirme işleri tam gaz sürüyor.

Bir taraftan bu diplomatik savaşı yürütülürken diğer taraftan da ABD, işlerinde Almanya'nın da olduğu bazı Batılı ülkelerin ve özellikle Çin'in ABD'ye ihraç ettiği başta demir-çelik olmak üzere bazı ürünlere ek vergiler uygulamaya başladı. Çin, dünyaya bir taraftan "serbest ticareti savunalım" çağırısı yaparken, diğer taraftan ABD'den ithal edilen ürünlere ek vergi koymaya başladı. Almanya hem kendi ülkesinden ihraç ettiği ürünlere uygulanan ek gümrük vergisiyle, hem de Çin üzerinden ABD'ye sattığı BMW, Mercedes gibi ürünlere uygulanan gümrük vergileri ile vuruldu!

Kuşkusuz bütün bu gelişmelere hızlanan silahlanma eşlik ediyor. Kimin füzesinin daha etkili ve öldürücü olduğu üzerine dehşetengiz bir yarışma sürüyor. Ortadoğu, Pasifik bölgesi, Afrika, Avrupa'nın doğusu daha fazla silahın stoklandığı bölgeler olma yolunda hızla ilerliyorlar. Bölgesel sıcak çatışmalar yaygınlaştırılıyor ve kullanılan yerel güçler üzerinden büyük güçler karşılıklı olarak mücadele ediyor, açık, gizli pazarlıklar yürütüyor, kendi mevzilerini ve kazanımlarını güçlendirmeye çalışıyor. Bu arada ABD, Suriye'de bulundurduğu eskeri güçlerin masraflarını Suudi Arabistan'a fatura ediyor!

Uluslararası ilişkiler ve diplomatik manevralar giderek daha fazla mayınlı bir arazide yürümeye benzemeye başladı. Dikkati çeken bir şey var ki o da şu; bütün bu gelişmelerin hızlanması uluslararası ekonomik kuruluşların tespitlerine göre, belli başlı emperyalist ülkelerde ekonomilerin ilk defa neredeyse "eş zamanlı olarak iyiye gittiğinin" açıklandığı bir dönemde gerçekleşiyor! Yani ekonomilerin "iyiye gittiğinden" memnun olması gerekirken gerilim tırmanıyor!

Bunun neden böyle olduğu kapitalist emperyalist sistemin mekanizmalarının işleyişinde yatıyor. Herkes daha fazla üretince hep birlikte sevinemiyorlar. Çünkü her birinin ürettiğini satması, geniş pazarlara sahip olması gerekiyor. Bu pazarlar için kıran kırana bir mücadele demek. Bir taraftan kendi iç pazarlarını koruyacaklar, diğer taraftan rakiplerin pazarlarına el atacaklar. Bu ise daha fazla karşılıklı mücadele ve gerilim demek. O halde gelsin daha fazla silahlanma, gelsin bölgesel çatışmalar, hazırlanılınsın daha büyük kapışmalara!

Kuşkusuz bu gerilim ve mücadelenin büyük emperyalist güçler arasında ne zaman sıcak bir çatışmaya döneceği bugünden kestirilemez. Burada yapmaya çalıştığımız sadece bu gidişin yönünü ve onu hızlandıran etkenlere şöyle bir değinmek. Bu tekeli kapitalizmin yani emperyalizmin dünya halklarını sürüklediği felaketin, onlara nasıl bir gelecek hazırladığının genel bir tablosudur. Ama uluslararası işçi sınıfı ve dünyanın emekçi halkları bu felaketli gidişe dur diyebilirler. Geleceği, giderek daha az sayıdaki ellerde toplanan servete ve zenginliklere sahip olanların değil, dünyanın işçi ve emekçilerinin şekillendirmesi gerekiyor. Ya cehennem bir gelecek, ya da sınıfsız, sömürsüz bir toplum ve dünya. Dünya halkları her geçen gün bu ikilemin ağırlığını daha fazla üzerlerinde hissedecekleri bir döneme giriyorlar. Bunun anlamı sadece uluslararası ilişkilerdeki gerilimin yükselmesi değil, ülkelerin içlerinde de sınıf çelişkilerinin de keskinleşecek olmasıdır.

Nisan / 2018